

ዳኞች፡- ተሻገር ገ/ስላሴ

ሙስጠፋ አህመድ

ተፈሪ ገብሩ

ሽምሱ ሲርጋጋ

አብርሃ መሰለ

አመልካች፡- ወ/ሮ ሙሉ በዳዳ -አልቀረቡም

ተጠሪዎች፡-

- 1. ወ/ሮ ኩሪ በዳዳ -ቀረቡ
  - 2. ወ/ሪት መስከረም በዳዳ
  - 3. ወ/ሪት ውድነሽ በዳዳ
- } አልቀረቡም

መዝገቡን መርምረን ተከታዩን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ለሰበር አቤቱታ መነሻ የሆነው ጉዳይ የተጀመረው አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የመጀ/ደ/ፍ/ቤት ነው። አመልካች ለአ/አ/ክ/አስ/የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት አቅርበው በነበረው አቤቱታ መሰረት አመልካች የሟች አቶ በዳዳ ባቱ ህጋዊ ወራሽ ናቸው። በማለት የወሰነ ሲሆን ተጠሪዎች ይህን ውሳኔ በመቃወም በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 358 መሰረት ባቀረቡት መቃወሚያ የመቃ/ተጠሪ የሟች አቶ በዳዳ ባቱ ልጅ አይደሉም። የተሰጣቸው የወራሽነት ውሳኔ ይሻርልን ብለዋል። የመቃ/ተጠሪ በበኩላቸው ሟች አባቱ ናቸው የተወለድኩት ሟች ከእናቱ ጋር በትዳር አብረው ሲኖሩ በነበሩበት ጊዜ ነው። የወራሽነት ውሳኔው ሊሻር አይገባም በማለት ተከራክረዋል።

ፍ/ቤቱ የግራቀኙን ክርክር ከቀረቡት ማስረጃ ጋር በመመርመር ለመቃ/ተጠሪ ቀደም ሲል የሰጠው የወራሽነት ውሳኔ እንዳይፈጸም በማገድ የመቃ/ተጠሪ ስልጣን ባለው ፍ/ቤት ልጅነታቸውን አረጋግጠው በመጡ ጊዜ መዝገቡን የማንቀሳቀስ መብታቸው ተጠብቋል ብሎ መዝገቡን ዘጋው።

የመቃተጠሪ (የአሁን አመልካች) በዚህ ትእዛዝ ላይ ቅሬታቸውን በየደረጃው ለይግባኝ ሰሚ ችሎቱ እና ለሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበው ተቀባይነት አላገኙም አመልካች የሰበር አቤቱታ ያቀረቡት የስር ፍ/ቤትን ትእዛዝ ለማሳረም ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ ተመርምሮ አመልካች አቶ በዳዳ ባቱ ልጅ መሆናቸው ተረጋግጦ የወራሽነት ማስረጃ ካገኙ በኋላ ተጠሪዎች በተሻሻለው የቤተሰብ ሕግ አንቀጽ 167 እና ተከታይ ድንጋጌዎች መሰረት የመካድ ክስ ባላቀረቡበት ሁኔታ በሌላ የመቃወም ዘዴ ተጠቅመው የአመልካችን የወራሽነት ማስረጃ ውድቅ እንዲሆን ያደረገበትን አግባብነት ለመመርመር ሲባል ተጠሪዎች መልስ እንዲሰጡ ተደርጓል። አመልካችም የመልስ መልስ አቅርበዋል።

የጉዳዩ አመጣጥና ይዘት ከዚህ በላይ የተመዘገበው ሲሆን እኛም የግራቀኙን ክርክር ለሰበር አቤቱታ መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካለው ህግ ጋር በማገናዘብ የሰበር አቤቱታው እንዲመረመር ከተያዘው ጭብጥ አንጻር የስር ፍ/ቤት ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት መሆን አለመሆኑን መርምረናል።

እንደመረመርነውም፡- በአባት በኩል ያለን መወለድ መቃወም የሚቻለው የልጁ አባት ነው ተብሎ በህግ ግምት የሚሰጠው ሰው፤ እሱ የሞተ ወይም ችሎታ ያጣ እንደሆነ ከተወላጆቹ አንዱ የመካድ ክስ በማቅረብ ብቻ ስለመሆኑ ከተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/1992 አንቀጽ 167፣174 እና 179 ድንጋጌዎች ተመልክቷል።

ወደተያዘው ጉዳይ ስንመለስ ተጠሪዎች ስር ፍ/ቤት የመቃወም አቤቱታ ያቀረቡት የአሁን አመልካች የሟች አቶ በዳዳ ንጋቱ ልጅ ሳይሆኑ የወሰዱት የወራሽነት ማስረጃ ይሰረዝልን በሚል ሲሆን የአሁን አመልካች የተወለድኩት በጋብቻ ውስጥ ነው። ይህን መቃወም የሚቻለው የመካድ ክስ በማቅረብ ነው። ጉዳዩ የቀረበለት ስር ፍ/ቤት ጉዳዩን ለማየት ስልጣን የለውም በማለት ክርክር ያደረጉ መሆኑን ከስር ፍ/ቤት ውሳኔ መገንዘብ የሚቻል ነው። የአሁን አመልካች ስር ፍ/ቤት በነበረ ክርክር እና በዚህ ሰበር ችሎት ባቀረቡት ክርክር በጋብቻ ውስጥ የተወለዱ መሆኑን ጠቅሰው የተከራከሩ ሲሆን ተጠሪዎች ይህን በማስተባበል በሰበር መልሳቸው በግልጽ ያቀረቡት ክርክር የለም። አመልካች በጋብቻ ውስጥ የተወለዱ መሆኑ ካልተካደ ደግሞ ልጅነታቸውን እንዲያረጋግጡ አይጠበቅም። የአሁን ተጠሪዎች የአመልካችን ተወላጅነት ለመካድ ክስ ስልጣን ላለው ፍ/ቤት ማቅረብ የሚገባቸው ሲሆን የስር ፍ/ቤት ከዚህ በላይ በተጠቀሱ የቤተሰብ ህጉ ድንጋጌዎች መሰረት ጉዳዩን ለማየት በህግ ስልጣን በተሰጠው ፌ/ፍ/ቤት የመካድ ክስ እንዲያቀርቡ ትእዛዝ ሰጥቶ የመቃወም አቤቱታውን ውድቅ ማድረግ ሲገባው የግራቀኙን ክርክር እና ማስረጃን ተመልክቶ ለአሁን አመልካች የተሰጠውን የወራሽነት ውሳኔ እንዳይፈጸም በማገድ የአሁን አመልካች ስልጣን ባለው ፍ/ቤት ልጅነታቸውን አረጋግጠው ባቀረቡ ጊዜ መዘገቡን

የማንቀሳቀስ መብታቸው ተጠብቋል በማለት የሰጠው ትእዛዝ ህጉን የተከተለ ባለመሆኑ ጉዳዩን በይግባኝ እና በሰበር አቤቱታ የተመለከተው የአ/አ/ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤትም ይህን ሳይርም ማለፉ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈጸመበት በመሆኑ ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. የአ/አ/ከተማ የመጀ/ደ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 893/07 በቀን 19/09/07 ዓ.ም በዋለው ችሎት፣ የአ/አ/ከ/አስ/ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁ. 23748 ሰኔ 16 ቀን 2007ዓ.ም እና ሰበር ሰሚ ችሎቱ በሰ/መ/ቁ. 23837 በቀን 26/10/2007ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጡት ትእዛዝ በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 348(1) መሰረት ተሸሯል።
2. ተጠሪዎች የአመልካችን ተወላጅነት መካድ የሚችሉት የመካድ ክስ ስልጣን ላለው ፍ/ቤት በማቅረብ ነው ብለናል።
3. በዚህ ሰበር ችሎት ግራቶች ያወጡትን ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል። መዝገቡ ተዘግቷል ወደ መ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

መ/ደ